

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Extranger, 5.

—¡Caratsus!... ¿Ja comensém la reforma?

—¡Aviat!... Ara l' arcalde ha anat á Madrid á buscar el permís número vuyt, la llicencia número nou y l' autorisació número deu.

EL SUCRE Y LA SOLIDARITAT

JA pot garrar en Maura, ja pot fer discursos de *leguleyo* plens de promesas afalagadoras formulades en párrafos arrodonits y de dicció fácil y correcta; ja pot presentarse somrisent y manyach als homes de Solidaritat catalana, anunciantlos que per la seva part farà tot lo imaginable per entendre ab ells y arribar ab Catalunya á una solució conciliadora, que lo qu' es per ell, com per tots els oligarcas,—está ben vist—no hi ha més lley que 'l seu capritxo, ni altre propòsit que cultivar amorosament el malehit *manzanillo* del privilegi, á la sombra del qual está fent els darrers badalls la desventurada Espanya.

En aquest punt tant se val que cambihin com no las situacions polítiques: lo mateix es que cayguin els conservadors y puguin els lliberals, com que 'ls lliberals se 'n vagin de bigotis y s' enfilin els conservadors: uns y altres son igualment lleminers, y uns y altres, sense empaig y ab la major frescura 's passan la sucrera.

De sucre, precisament se tracta en l' ocasió present. Aquell projecte de 'n Navarrorreverter consistent en afavorir á un *trust* de sucraires que no podia sostenir la competència ab l' industria lliure, concedintli temporalment l' odiós monopoli de aquest article de primera necessitat, se l' ha fet seu l' Osma, y ab un entusiasme tal, que tancant els ulls á tota rahó se disposa á passar per tot fins á imposarlo. El seu antecessor no pogué conseguirho, pero ell diu que ho lograrà; perque, vamos á veure ¿no conta ab una majoria, dócil, sumissa, disciplinada? Donchs, en últim extrém, vots serán trunfos.. y darrera dels vots, si algú s' atreveix á revanxinarse, mausers hi ha qu' etgegan balas, y que no son de sucre.

¿Y donchs que 's pensavan?

* *

L' Amo Toni que pel seu fill Gabriel es lo que se 'n diu un parás, s' ha deixat seduhir pel noy, un dels més entusiastas de la *combina*, y l' Osma, está clar ¿cóm podia quedar malament ab el pare, desairant al fill? De cap manera. En la rahó social imponent «*Maura é hijo*» tant val la firma del cap de casa com la del hereu... ¿y qué ha de fer l' Osma, y cóm se las han de compondre 'ls restants ministres y 'ls conillets de guix de la majoria, essent com son tots ells personas manadas?

Al noy Maura, per altra part, y baix el seu especial punt de vista, la rahó li surt per las butxacas. ¿Qu' es lo primer que necessita un polítich espanyol pera fer carrera? Senzillament, situarse bé, despreciar als débils y arrimarse als forts. Mal tinga de desencadenar l' indignació de tot un poble, el gran qué es captarse l' agraument dels poderosos. ¿No constituheix la població espanyola una remada de bèns? Donchs lo que convé es estar bé no ab els moltos, sino ab els esquiladors que viuhén d' aixollarlos.

Y en el *trust* sucraire presidit per l' apostólich Pidal hi figura tota la llopada dels oligarcas polítichs de major quantia y dels capitalistas, que mentres el país s' escola de miseria, y no pot menjar y emigra, explotan ab gran profit qualsevol monopoli, baix la protecció del Estat, y 's reparteixen, sense més feyna que tallar el cupó, suculentíssims dividendos.

Cert qu' en el negoci del sucre que 's varen emprendre tant bon punt Espanya hagué perdut las sevas colonias, varen errar els càlculs. Y es que donaren á lo que adquiriren més valor que 'l que tenia, y montaren el negoci baix un peu d' esplendidés exagerat creant grans sous y adquirint compromisos ruinosos, per qual motiu, l' industria lliure, més ben organizada, no 'ls deixava medrar. En oli per untar se gastavan quantiosas sumas... y ara que 'l gran cetrill anava á quedar aixut, han buscat la manera de tornarho á omplir... de lo qual el gohern actual se 'n encarrega, alegant que «precisa procurar la salvación de una gran industria nacional.»

No sería difícil posar en clar si aquesta gran industria nacional es la del sucre... ó la dels untets, tan generalizada á Espanya.

* *

Per aixó 'l projecte es tan efícas y expedit que un se queda tonto al examinarlo. En lo successiu ningú més que 'ls senyors del *trust* fabricarán l' article, arribantse fins al extrém de prohibir la instalació de novas fábricas. Ab lo qual comprarán la primera materia al preu que vulguin y expendirán el sucre al preu que 'ls hi dongui la real gana. Ja veuhén si es senzill.

Calculin lo que sería Espanya, si tots els industrials al veure's atrapats poguessin apelar á semblant recurs. No n' hi hauria cap que al poch temps no 's fes milionari.

Y aquest abús, aquesta subversió dels principis económichs, aquest atentat contra 'l dret y la justicia, aquest atac al treball, ho patrocinan ó millor dit pretenen imposarho els governs oligárquichs, á títul de salvar una gran industria nacional que 's veu perduda.

Pero, vamos á veure: y 'ls agricultors, els que haurán de ceder la remolatxa al preu que 'l *trust* senyali, ¿no son productors, no son espanyols? Y 'ls industrials qu' en número infinit y donant feyna á milers y milers de brassos emplean el sucre en els seus variats articles ¿no son tampoch productors, no son tampoch fills d' Espanya? Y 'ls consumidors que pagan avuy el sucre triple de lo que val en altres païssos, ¿no contan pera res y no mereixen l' atenció dels governants? De aquests governants de un país que hauria de ser lliure, y que no ho es perque no vol?

* *

Precisament aquí está 'l *quid* de la qüestió. Tots els mals d' Espanya brollan de aqueixa font corrompuda de la docilitat moltonesca y de l' abulia imbecil.

Tant sols Catalunya ha sapigut emanciparse de la funesta tutela oligárquica: Catalunya que té en las Corts els seus representants llegítims, en perfecta comunió de ideas y sentiments ab el poble que 'ls ha elegit. Y Catalunya que ha donat á la nació un gran exemple de independència, está en el cas de donar-n'hi un altre encare més efícas, prenent ab suprema energia, la defensa de la llibertat del treball y dels interessos dels productors gravement amenassats.

De tot' Espanya brollan avuy queixas llastimosas y ayradas protestas; l' amensassa del *trust* confabulat ab el govern no está limitada á tal ó qual regió, sino qu' es de carácter general... De manera que Catalunya, per boca dels seus representants en Corts, ha de tenir á gran honor dir á tota Espanya: —Vejeume aquí resolta á defensarvos, fins á cremar el darrer cartutxo, fins á apurar tots els medis imaginables. Y poch haig de poder, ó jo trencaré la sucrera dels oligarcas.

Aixís un' altra vegada, quan siguin convocats no

GALANTERÍA PERILLOSA

—¡Aixó, aixó sí qu' es sucre de primeral...

—¡Home, gracias!... ¿Que vol que l' Osma se 'm tiri al damunt?

vament els comicis, potser aquells districtes enso-
pits se despertarán pera rebujar las imposicions
dels governants en materia de candidats, y voldrán
tenir diputats propis, genuins, fidels á las aspira-
cions morals y materials, á las ideas y á las necesi-
tats d' ells mateixos; diputats que formin els governs
á la seva semblansa, en lloch de ser els governs els
que formen el Parlament al seu capritxo, pera por-
tarlo á consumir la ruína de la nació, á benefici ex-
clusiu de una conxorxa de privilegiats sense con-
ciencia. Aquest es el pensament de Catalunya.

Contra 'l *trust* dels explotadors y dels polítichs
no hi cab més que la *Solidaritat nacional*.

Heus' aquí com la qüestió del sucre, apart de la
seva importancia económica, adquireix avuy una
trascendencia política incalculable.

Si Catalunya s' ho pren á empenyo, l' oligarquía
maurista rebrá una ferida de mort, y al veure 'l res-
to d' Espanya, lo que pot la forsa de una regió uni-
da, ja no vacilará més y 's farà apuntar á la llista,
proclamant á la *Solidaritat* «Vida, dolsura y espe-
ransa seva.»

P. DEL O.

DEL «ALBUM» REGALAT Á LA EMINENT
ACTRIU ITALIANA

Sig.^a ITALIA VITALIANI

PE 'LS ESCRIPTORS DE NOSTRE TERRA.»

Són de la terra del Art,
del Art bell, y vostre nom

qu' es admirat de tothom
aquí y en qualsevol part
ahont l' Art hi té conréu,
es la més evident mostra
de que fins la Patria vostra
vol que Italia vos diguéu.

PEPET DEL CARRIL

He vist la fotografia
del bell grupo que forméu
ab la pubilla y l' heréu,
y he exclamat jo:—¡Ja ho sabia!

Sí; ja desde 'l primer día
de sentir vostres accents
expressant els sentiments
més sublims. recordo encare
que aquesta gran dona es mare,
vaig dir sens' pensarmhi gens.

JOSEPH BARBANY

BARCELONERIAS

Un vell barceloní, que—¡pobre senyor!—viu enca-
re en la creencia de que 'ls periodistas ho saben tot,
l' altre día va empendrem.

—Voldria ferli una pregunta. ¿Ha vist un cert
trasto que hi ha á la Rambla del Estudis, davant
per davant del Banch Hispano-Colonial?

—¿Parla d' aquella especie d' arca de guardar cau-
dals colocada sobre un peu de ferro?

—¡Ángela!.. Fa una pila de mesos que 'm torno

tarumba examinantho per tots indrets... Una caixa ab un foradet per ahont hi surt una ullera; al davant un còrcol de vidre esmerilat, penjat com una pantalla; lligada á la columna, una escala de fanaler de las més senzillas... Y cada día lo mateix. Passan

senmanas y senmanas, y l' espectacle que, com tot lo nou, en els seus comensaments fins va arribarme á interessar, no varia en lo més mínim. Sigui l' hora que 's vulgui que m' ensopegui á passar per allí, sempre 'm trobo ab la mateixa escala lligada, el mateix còrcol de vidre penjant y 'l mateix caixó sobre la mateixa columna... ¿Vol tenir la bondat de dir-me qu' és alló?

—Alló— vaig contestarli— es un símbol.

—¿Un símbol... de què?

—De la deixadés del nostre Excellentíssim Ajuntament.—

Va semblarme que la resposta no deixava gayre satisfet al meu interlocutor; pero juro per Temis, serena deesa de la Justícia, que aquésta es l' única solució que al misteriós enigma de la Rambla dels Estudis pot donarse.

Verdaderament, alló es un símbol. L' abandono de la nostra corporació municipal apareix retratat de cos enter en aquell extrany aparato, contemplat y admirat pels bons barcelonins durant tants y tants mesos.

Dupto de qu' en cap altra població del mon succeixi lo que aquí, en lo que 's refereix á la abusiva y desconsiderada ocupació de la vía pública.

Deya en Cervantes que Barcelona es l' arxiu de la cortesia... Ho sería potser en el seu temps. Ara han variat las cosas y l' arxiu de la cortesia s' ha convertit en arxiu de la frescura y de la impunitat.

Aquí tothom fa lo que li dona la gana. Y el qui no ho fa, es senzillament perque no vol ó perque no s' hi atreveix.

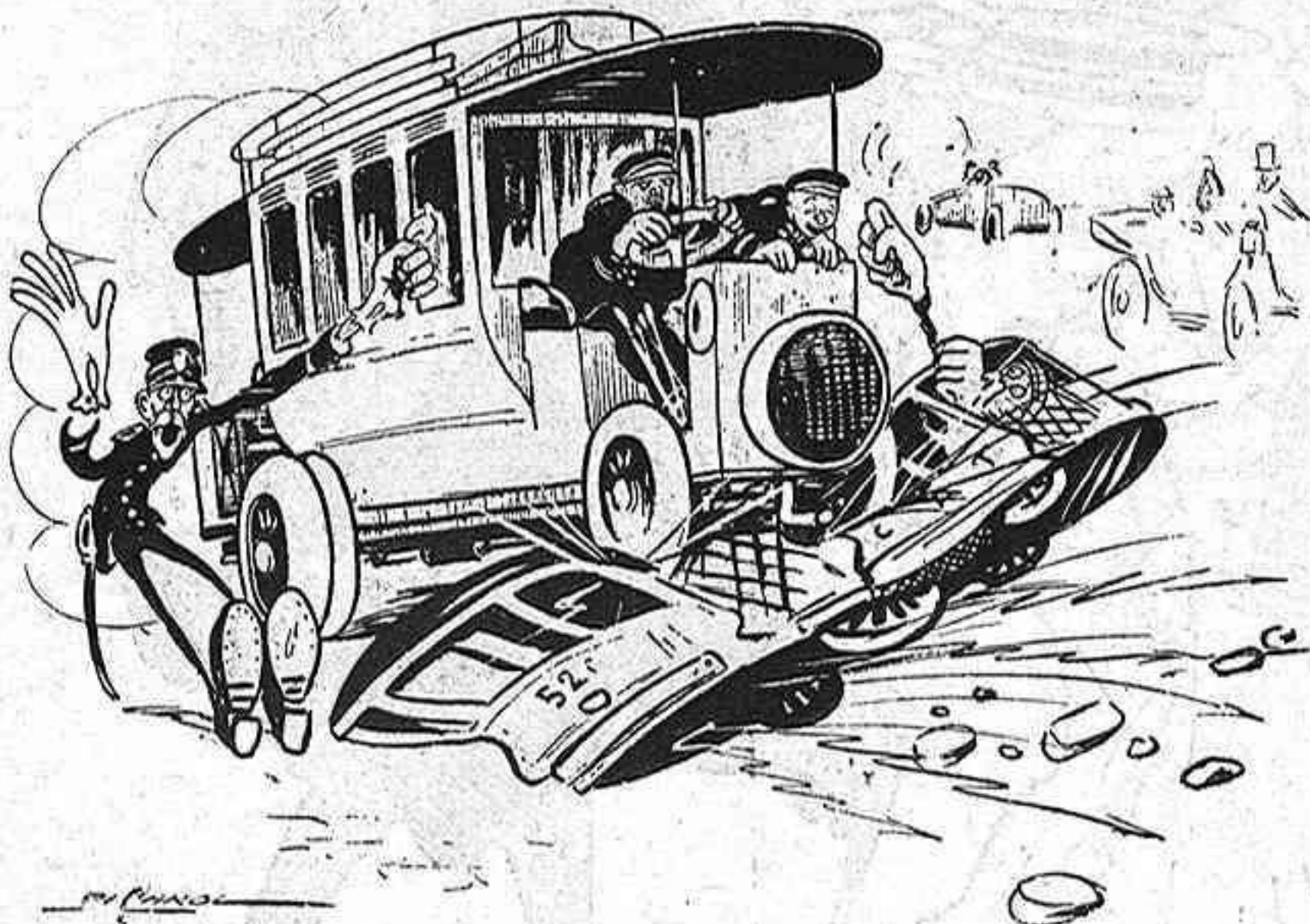
¿Els drets del públich? ¿El respecte á las lleys establertas? ¿La observancia de las més elementals prescripcions del sentit comú y de la lògica? ¡Tonterías! ¡Retórica inútil que la realitat se cuyda d' ofegar ab els seus divertits quadros vivents, escampats aquí y allá en profusió asombrosa!..

El cas del sibilítich aparato de la Rambla dels Estudis, pel lloch ahont se manifesta, sens dupte un dels més céntrichs de la ciutat, es d' una eloqüencia que aturdeix.

¿Quí va autorisarla la colocació d' aquell trasto? ¿En quína forma va donarse el permís? Pera qué va dirse que serviría? ¿Es admissible que un particular demani llicencia pera plantar un pal en un passeig dels més concorreguts, sense altra finalitat que la de deixarlo eternament allí, ab un vidre rodó al davant y una escala de má lligada á la columna? ¿Qué significa aquest misteri?

No se sab, ni es probable que hi hagi ningú que 's cuydi d' averiguarho. Aquí la vía pública es del primer ocupant, y un cop el conquistador ha pres possessió del lloch, la possessió 's converteix en propietat, y ja no hi ha lleys que 'l desallotjin de

TORNANT LA PILOTA

Diumenge va aná al revés;
Idemá anirá d' aquest modol

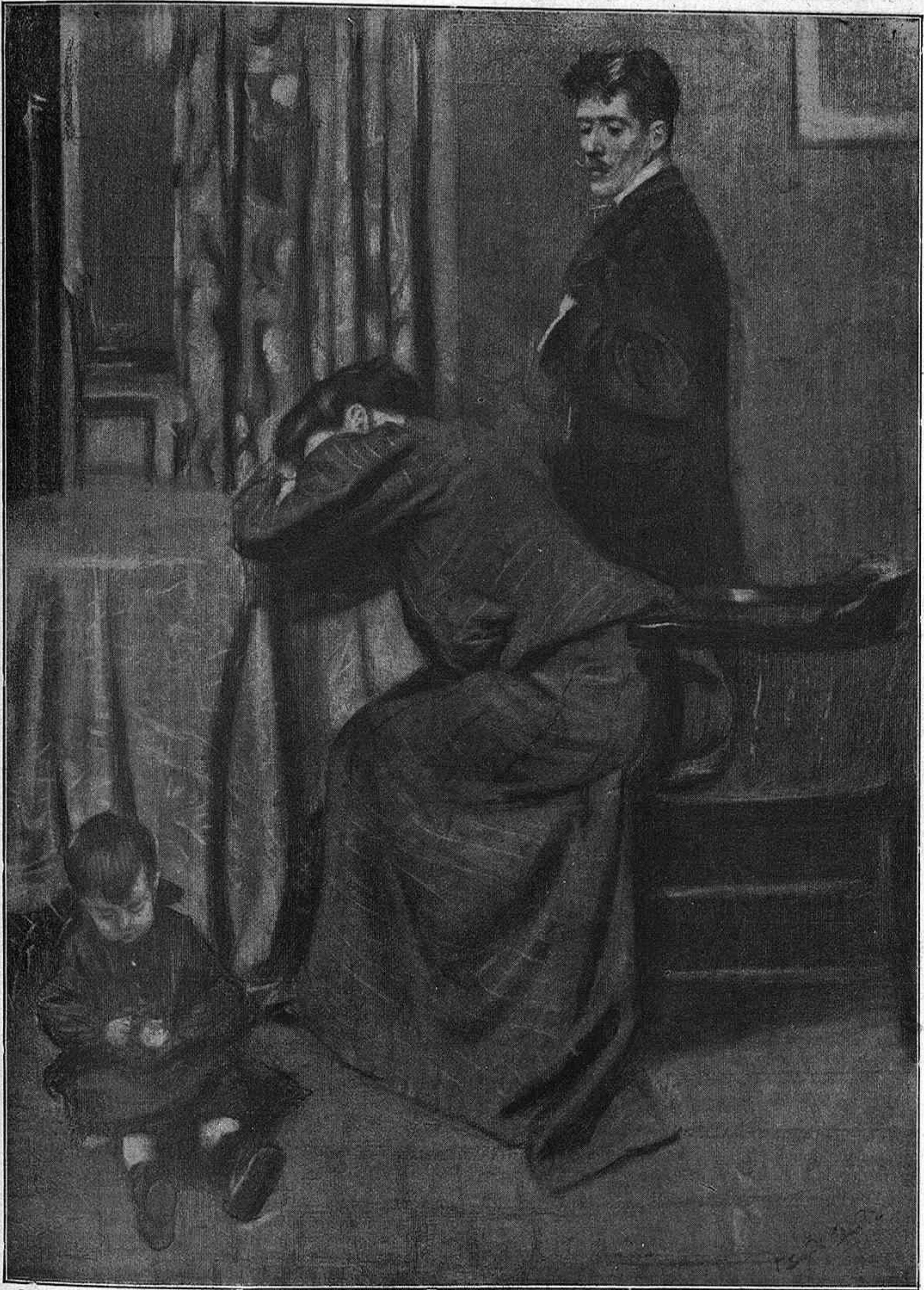
LA VEU DEL POBLE

—Creyeume, Quico; estich rendit, aixafat, mort!... ¡Deixeuvos de tantas y tantas festas!

—Pero les de debó que hi ha hagut festas á Barcelona?

TARDE TEMPESTUOSA

O avuy no s pot aná al teatro,
ó ha dut el compte el sabater,
ó s' ha trobat una carteta...
¡Vajin vostés á sapiguer!

la finca ni autoritats que á la seva expoliació posin obstacles.

A la Rambla de Catalunya, xanfrá al carrer de Provenza, fa anys que s'hi comensa á construir una casa. Faltant obertament á las Ordenansas municipals, el constructor, segurament pera treballar ab més comoditat, va apoderarse de tota l'acera. Pero á lo millor, no sé si per haverse acabat els mahons, ó la pedra ó 'ls quartos, l'obra 's pará en séch. Y aixís, completament empantanegada ha permancescut alguns anys, ocupant tota l'acera y obligant als vianants á passar pel mitj del carrer, exposats á ser patejats per un caball ó á morir víctimas de la furia d'un automóvil.

¿Devía tolerarho aixó l'autoritat? ¿Pot un propietari, alegui els motius que alegui, usufructuar, perque sí, la vía pública anys y més anys? ¿No tenia el Municipi medis pera posar terme á semblant atropello?

Un altre cas, de diferent género, pero tant ó més curiós que 'ls referits.

En la sessió celebrada pel Ajuntament la senmana darrera, va presentarse un dictamen negant al kiosco de refrescos de la Gran Vía, cantonada al passeig de Gracia, autorisació pera colocar sis taules al carrer de las Corts.

Y mentres l'Ajuntament s'enterrava d'aquest dictamen, els maravel·lats tranzeunts veyan perfectament instaladas al voltant del kiosco, no las sis taules que la Comissió d'Ensanxe 's negava á deixarhi posar, sino deu, deu taules justas y rodonas, ab las sevas corresponents cadiras pera que la broma resultés completa.

¿Volen de la energia del arcalde y de la fermesa ab que sab defensar els drets del públich una demostració més clara?

Pensant ab aquestas y otras anomalías que tot hom qui té ulls repara y comenta, jo m'explico molt bé que 'l Govern haja concedit al senyor Salléhy una gran creu per haver anat á Tolouse á fer no sé qué...

Perque en veritat els dich que si arriba á esperar

á donarli per lo que fa á Barcelona, me sembla que n'hauria tingut per días.

A. MARCH

CAVALLERIA BARBRA

(CONTE CRUDEL)

Conversavem a l'ombra d'un parral ple de raims, a la clastra d'una possessió mallorquina. Davant nosaltres, un

paisatge esplèndid. Montanyes blavíssimes deixaven entre elles un coll obert sobre la vermellor ponentina d'aquella hora, suggerint la bellesa de la vall desconeguda que devia haver-hi a la banda d'enllà. Baix del turó ont ens trobavem, un torrentol, aleshores sec, vorejat d'una rambla d'alzines. Molins de vent, immòvils, sobre un altre turonet. I allà enfora, blanca, lluminosa, la vila.

«Figura-t—continua—que un matí, sota aquell sol de Cuba, sortirem del poblat. A cosa d'un kilòmetre lluny de les darreres cases, les avençades nostres ens aporten dos presoners. Eren dos negres, un d'ells alt, musculós, sapat; l'altre de mitja talla, però de perfil molt més intel·ligent i noble. Portaven carrabines, cartutxera, machete. Presentats al quarter general, varen esser intimats en forma:

—De quina partida sou? Aont opereu els vostres? D'on veniu i aont anaveu?

Els dos negres, pantejant un poc, desviant la vista, digueren, amb aquell tò gangós i planyívol tant característic:

—Nosaltres som gent pacífica, treballadors del camp... Teniem les armes per defensa... Ja sa-

ben: aquí cal estar alerta... Hi ha mala gent... No fem mal a ningú...

El general, com si ells res haguessen dit, repetí la pregunta:

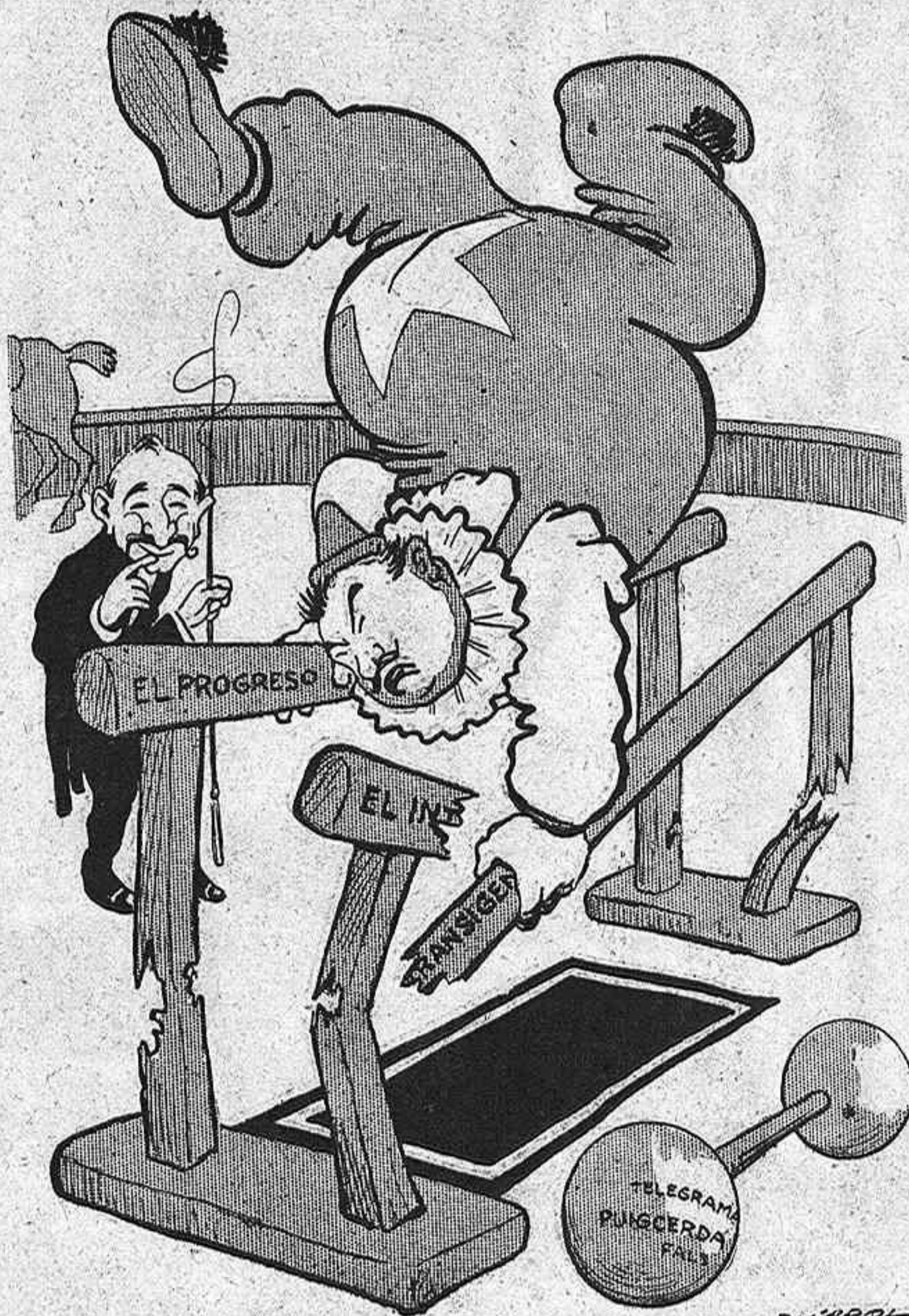
—De quina partida sou? Aon són els vostres?

Però'ls dos negres insistien en les mateixes vaguetats mal simulades, inhàbils del tot.

—Està bé. No volem dir de quina partida sou? Doncs ja sabeu: les coses clares. Si ho dieu, jo us prometo, jo us garantiso, la llibertat immediata. Si no ho volem dir, sereu fusellats sense remissió. En marxa: us dono mitja hora pera pensar-hi. Aneu.

Acotant el cap, els dos negres marxaren al front de la

EL CLOWN RRREVOLUCIONARI

—¡Adiós!... ¡Una paralela rompuda!... ¿Cóm faré las foras ara, desdítjat de mí?

CONTRAST

«EL PROGRESO» Á CASA NOSTRA

«LA CAMPANA» Á CASA D' ELLS

Aixís preném las sevas mentidas.

Aixís prenen las nostras veritats.

columna, entre fusells. Per moments, el negre atlètic, de reull, mirava furtivament al seu company i la vista li espurnejava amb extranya lluentor. Un quart d'hora passà.

De sobte, un dels dos presoners, l'alt, demana parlar amb el cap de la columna. En l'acte li va esser concedit.

— Escolteu, — digué. — No més dissimulacions. Jo us diré de quina partida formavem part. Però poso una condició. Ja veieu que si'ls meus arribaven a saber que jo'ls havia trait, me matarien. I esser fusellat per vosaltres, esser fusellat per ells, el mal és el mateix pera mi. Vosaltres me dareu la llibertat; però jo no sé quina serà la sort del meu company. I ell podria revelar als nostres la meua traïció. Demano, per tant, que abans el fuselleu en presència meua. Tot seguit que jo'l vegi mort, sabreu de mi tot quant volgueu.

El general no vacilà un moment.

— Que fusellin desseguida l'altre negre.

El desgraciat fou conduit a un recó de manigua; sis mausers apuntaren el seu còs mig nu, i aviat caigué a terra, amb el pit obert per ferides que degotaven brols de sang fumosa. Caigué sens parlar mot, sense alterar l'expressió de la cara. La mort, en aquelles terres i en aquells temps, era un accident previst, sense importància, un atzar de les hores, una ocurrencia del dia, cosa corrent, acostumada.

El company assistí, impassible, a n'aquell assassinat. Contemplà un instant el còs caigut, i, veient que encara una vaga tremolor removia la cama dreta, digué:

— No és ben mort.

Un soldat, lívid, s'avençà, i am mans malsegures col·locà'l canó del seu mauser sobre l'orella del moribond. Disparà. El cap se fé esberles, i el cervell, fastigós, eixí de l'horrorosa obertura. Ni un estremiment, en aquell còs miserable.

Llavors, el negre robust aixecà'l cap. Una il·luminació sinistra li brillava en els ulls. Semblava transfigurat. La barra li trepidava imperceptiblement. I aquell home digué:

— Ah! Ara puc dir-vos-ho. No estava pas segur de que'l company deixés fugir, per amor covard a la vida, el secret que'm volieu arrencar. Ara sé cert que no podrà fer-ho mai. I de mi no'n sortirà, per torments que'm doneu. No teniu un traïdor davant vosaltres, com us havieu cregut. *Viva Cuba libre!*

Un sèns fi de braços, frisosos de matança, li caigueren a sobre. Fou empès a un recó, i aviat el seu còs poderós, desfet a cops de *machete*, va esser abandonat a la presa dels corbs i de les *auras*.

Jo callava. Però un calfred intensíssim me va remoure. I la sublimitat èpica d'aquell selvatge heroisme me suggerí, una volta encara, la barbra grandesa dels capdills de les guerres llibertadores, poetes o creadors d'una patria, d'una independència, d'una historia...

* * *

Sota la parra en fruit, els raimos penjaven sobre'ls nostres caps, en presentalles de vida. Un ventolí d'estiu, deliciós, passava.

GABRIEL ALOMAR

SONETS

CEL

Nin que obres tas parpellas á la vida sens pecat, inconscient, ple de puresa; ángel bell qu' entre somnis de dolcesa vens á un món hont hi n'ia la mentida. Vindrà un jorn que ton ànima ferida per crudels desenganys, serà malmesa, y la dolsa ilusió de ta infantesa com tendra flor sense perfúm marcida. Haurá passat per fi la edat ditxosa quan es més desitjada y venturosa perquè tot es somniar, tot ilusori; y al sentir en ton cor la dolsa essencia de l' amor, d' aquest cel ple d' innocencia entrarás al camí del purgatori.

PURGATORI

Ja ets home, ja no ets nin, ja no somnfas; ja bullen en ton cap mitj barrejadas ilusions y penurias, que á vegadas se tornan en pesars y melangías. Ja no son, com abans, tot alegrías que 't pensavas jamay veure passadas, y que miras avuy esmicoladas entre odis, desenganys y gelosías. Passá la primavera de ta vida com també passarà tot desseguida l' istú y la tardor, després l' hivern... Res hi ha en aquesta vida que no mori, y encar que á pesar teu, del purgatori passarás, fent ton curs, cap á l' infern.

INFERN

Ja ets á l' abím de la miseria humana. El recort del passat que t' acarona sols martiri y crudel torment te dona com portaveu d' una ilusió llunyana. En va lluytas. La fúnebre campana que per tots, arribada l' hora, sona, majestuosa son cant de mort entona mentres t' obran en terra la fossana. ¡Oh, que n' es la vellesa de traydora! El despreci, l' oblit, ningú t' anyora, tot fou com una sombra passatjera...

¿Qué fas aquí? ¿No sents com altra volta
la campana per tú doblega? Escolta...
¡Corre, mortal, que ja la Mort t'espera!

SAMUEL GRAN É IRURUETA

GLOSARI

El glosador, que estima l'avior, ha estat aquets dies a Terrassa, i ha vist el fragment de bestia més reaccionaria que s'ha vist en la nostra terra. El fragment és un ullal de mamut. Un ullal que té dos metres vuitanta; i això que és escapat i no té arrels; l'ullal més imperialista que puguin somiar els imperialistes, un verdader ullal de superbestia. Com ha anat a parar a Terrassa aquest ullal? El va perdre l'animaló anant de camí? No fóra extrany que fos aixís perquè ja havia anat perdent altres ossos que s'han anat trobant en altres pobles tant afortunats com Terrassa. Per què estava clavat en un marge? És lloc de deixar-se'ls caixals els marges? El glosador no ho creu, i els savis tampoc. Per què servien aquets ullals? Persones que tenen coneixença amb aquest bestiar quaternari, diuen que era pera arrencar alzines, i si això fos veritat, com asseguren, el glosador no pot aprovar-ho, ni'l senyor Puig i Valls encara molt menos. Si la costum s'escampés, d'arrencar alzines amb els ullals, aviat no tindriem paisatge, ni pluges, ni ombra, ni bon humor, per «festes de l'arbre» que's fessin. El cas és que amb aquesta troballa tot el pla de Terrassa està alarmat. Han sortit tres savis que no'ls sabien, com cada cop que's necessiten, perquè'ls savis són com els cargols: si hi ha humitat paleontològica, en surten dos a cada poble; si hi ha arqueologia, tres o quatre; si hi ha eclipse, tants com terrats hi han en el poble que s'eclipsa; i si hi ha terremol, en Comas i Solà, que és el tenedor de la Sísmica. El cas és que al peu de l'ullal ja s'hi va posar una cantina, i al peu de la peça quaternaria s'hi guanya la vida una família; el cas és que ja Terrassa té ullal, quan a Sabadell no poden tenir-ne; el cas és que'l propietari volia embargar-lo i anar-se'l a vendre a l'extranger, i el cas és que'l poble està alarmat i que'l glosador està content. Content perquè ja tenim mamut, i un poble té de tenir de tot; content perquè'l bestiar extrany es perd, amb això de l'igualtat; content perquè'l tenir animal fòssil ens posa al nivell dels pobles nous; content perquè la Patum ja no té crèdit, i el Drac està malalt, i la Mulaça no camina, i sense bestiar faulísquic no podriem viure feliços. Ja que'l poble no creu en bruixes, ni en animalots fantasiosos, que vinguin els savis i en descolguin pera fer progressar la ciencia i espantar les criatures.

XARAU

NOVETATS

Las funcions de la Vitaliani, reduhidas á cinch, han concentrat en aquest teatro l'atenció de las personas de bon gust, amants del gran art, sincer y sugestiu, que encarna l'actriu per tants conceptes famosa.

Com aquesta vegada no hi ha la excusa d'aplassar l'anar-la á admirar pera'l día del benefici ó de la despedida, las funcions se veuhen extraordinariament concorregudas. Las inaugura ab el popular drama d'en Rusiñol *La madre*, que, com sempre, fou aplaudit ab entusiasme. Y las acabarà aquesta nit ab la tragedia *Medea*, la qual desperta un interés extraordinari, per ser un'obra

mestra y de veritable proba pera'ls artistas d'ánima, com ho es, en grau suprem, la Vitaliani.

TÍVOLI

La companyia d'opereta *Citta di Torino*, es una de tantas que passejan pels teatros l'alegre repertori del género.

La componen artistas que atenen principalment á la superficie brillant y vistosa del espectáculo, que cantan y declaman regularment, y fan monadas més ó menos caricaturescas, donant preponderancia sempre al element sensual.

El públich l'ha rebuda bé, aplaudint las obras que fins ara porta representadas, entre las quals s'hi contan *I granatieri*, *Santarellini* y *Les petites brebis*, música del mestre Warney, y posada per primera volta á Barcelona. Una obra aixerida y sobre tot picant.

CATALUNYA

En Jaume Bach, en altres temps barítono y avuy tenor de cartell, que ab el pseudónim de Angelo Angioletti's fa aplaudir en teatros de primer ordre, ens ha volgut donar una sorpresa, presentantse'ns tot d'una com á llibretista y compositor, ab la seva ópera en un acte y dos quadros *Aurelia*. ¡Ditxós ell que s'ho fa tot, y que las óperas se las escriu y se las cantal! Aixó no ho podí efectuar ni'l mateix Wagner.

Aurelia es una antiguala. Pero l'autor coneix l'ofici y ha conseguit fer realzar algunas pessas, com un duo del primer quadro y una romansa y un quarteto en l'últim, que sigueren aplaudidas.

Compartí l'èxit ab el cantant autor, la Sra. Grunne, qu'es una soprano de condicions excelentíssimas y además lo que se'n diu una real mossa.

BOSCH

Cumplint puntualment el programa que publicá l'empresa d'aquest teatro á principi de temporada, ha posat en escena la ópera nova del mestre francés Ch. Pons, titulada *Laura*.

L'assumpto té marcadas reminiscencias de *Zazá* y de la *Bohème*, quedant reduhit á unas renyinas d'enamorats que ellas solas omplan tota l'acció. Y en quant á la música té també marcat parentfu ab la que han produhit mestres tan universalment coneguts com els difunts Gounod y Bizet, y els vivents Massenet, Charpentier y Puccini... Y á pesar de tot el mestre Pons dona mostrás de un gran talent y de un garbo extraordinari. Podrá dirse que encare no ha format la seva personalitat; pero fora injust negar que coneix la escena, que está al tant de la flaca del públich, y que troba sempre que vol la manera d'atreure'l y interessarlo. Tot aixó unit á una fecundia inextroicable y á una certa amabilitat despreocupada que produheix un veritable encís.

L'obra en son desenrotllo va de menor á major. Es passador el primer acte, coronat per un ben entés final. Comensa el segon ab un bonich intermezzo, y está tot ell informat per un notable duo, interromput pels acorts de un vals. Y'l tercer el que té més sustancia, se distingeix per una cansó napolitana hábilment desenrotllada y per un vibrant himne á la vida, qu'es la pessa culminant de la partitura.

Laura tingué una acertadíssima interpretació per part de la Srta. d'Elty y'l tenor Nuibó, de la Gran Opera de París, distingintse además en sos curts papers la senyoreta Homs y'l barítono Sr. Romeu.

En conjunt, un èxit, que correspon en gran part á l'empresa, per sas valentas iniciativas.

CÓMICH

Cinematógrafo nacional, lletra de'n Perrin y en Palacios y música del mestre Giménez, es una revista política desenfadada y plena de alusions las unas picants, las otras mansas, aquestas graciosas y aquellas xocarreras, ab lo qual logra entretenir á la gent de tots els gustos.

L'empresa ha presentat l'obra á tot rumbo, comprenent qu'en aquesta classe de guisats, la salsa es lo que més importa.

Y naturalment, ha tingut un èxit complert, de aquells que duren y perduran, y que no solen alcansar molts y molts produccions que s'ho mereixen més; pero que no son tan saragateras.

NOU

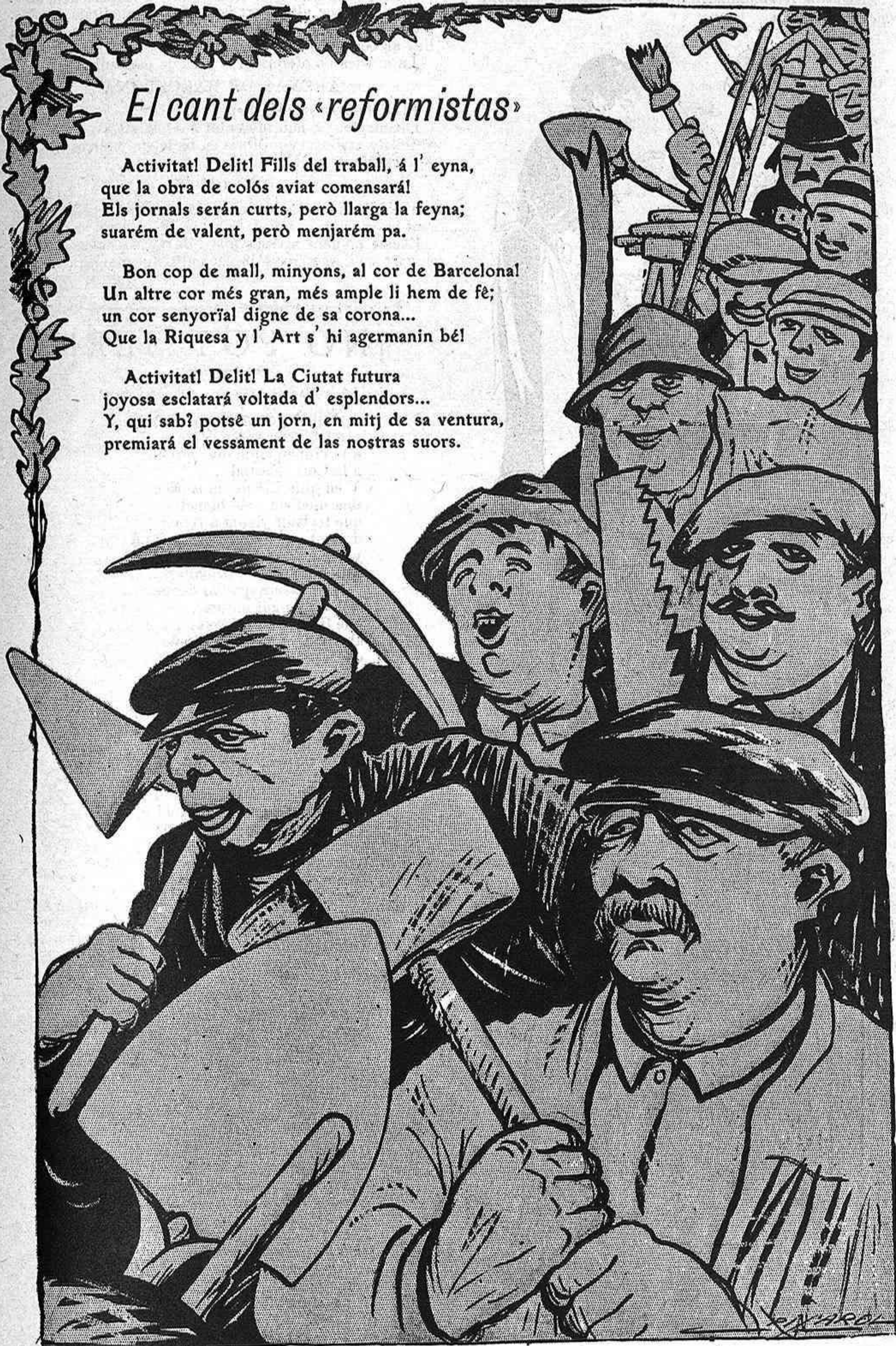
La fea del Ole es la trasplantació á las actuals costums

El cant dels «reformistas»

Activitat! Delit! Fills del treball, á l' eyna,
que la obra de colós aviat comensarál
Els jornals serán curts, però llarga la feyna;
suarém de valent, però menjarém pa.

Bon cop de mall, minyons, al cor de Barcelonal
Un altre cor més gran, més ample li hem de fé;
un cor senyoríal digne de sa corona...
Que la Riquesa y l' Art s' hi agermanin bé!

Activitat! Delit! La Ciutat futura
joyosa esclatará voltada d' esplendors...
Y, qui sab? potsè un jorn, en mitj de sa ventura,
premiará el vessament de las nostras suors.

EL GOBERNADOR HO HA MANAT:

«Queda terminantment prohibit l' us de mesures y pesos antics.»

Hopart

—¿Quánta diu que 'n vol?
—Un litrógrafo.

Hopart

—Pósim dos kilométros de filet.

madrilenyas de una vella rondalla popular. Sos autors Srs. Fernández Prida y Pañiol son joves, y aixís s' explica qu' estiguin algun tant faltats d' experiència escénica; pero, per altra part posseheixen qualitats innegables d' escriptors, entremesclant la nota cómica de bona lley ab certs tochs sentimentals molt avinents.

La música no ofereix gran cosa de particular.

ARENAS DE BARCELONA

Els debuts se succeheixen.

Ultimament s' han presentat *Les Columbia* qu' efectúan difícils y arriscats equilibris en bicicleta y altres treballs de forsa de innegable mérit.

PRINCIPAL

S' exhibeixen placas de operacions quirúrgicas, y de gent no 'n vulguin més.

Encare no hem arribat á exhibir execucions capitals en garrot vil, pero, no s' impacientin que tot anirà venint.

N. N. N.

¡NO POT SER!

A UNA MODISTA... DE BLANCH

¡Válgam Sant Nin y Sant Non y Sant Prim y demás sants que viuhén enllá dels núvols, á la Cort celestial!...

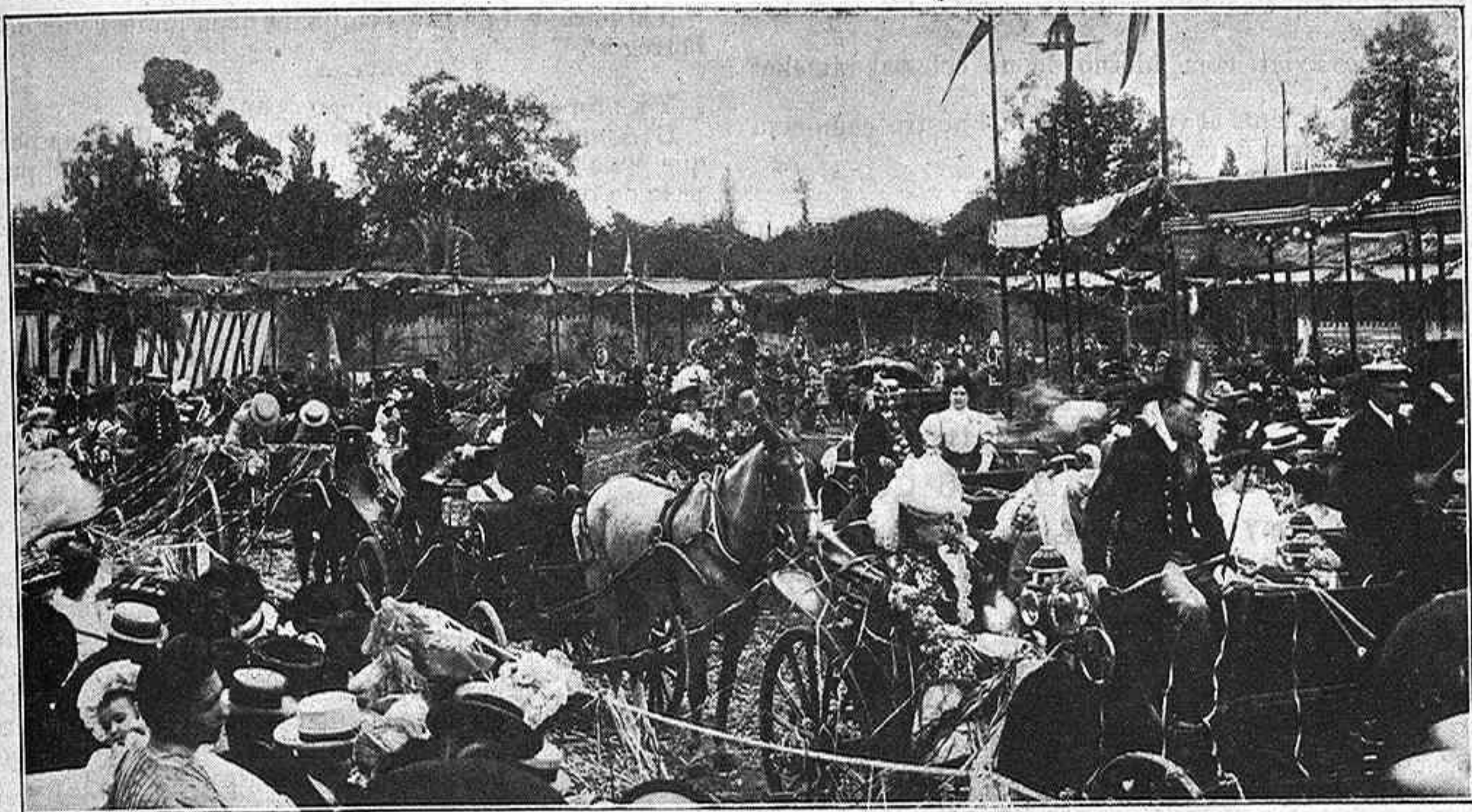
Y en quín *lío* m' ha *matido* una modista... de blanch que treballá *frenta á frenta* d' hont per jo guanyarme 'l pá y la coca... y altres gastos com ella haig de treballar!...

Nada menos que 'm demana, com cosa molt natural, que li fassi una poesia ab versos curts ó bé llarchs endressada á la qu' estimo; y, senyors, jo no sé pas com d' eix tripi-joch sortir-me, donchs entench que per cantar *endechas* á una xicota, ab versos tant curts com llarchs, lo que primé 's necessita es estarne enamorat, y com que jo, que 'm recordi, no he patit de semblant mal d' ensá que vaig fer el neula per una... y no 'm va probar, me trobo en el *duro trance* de haver de dir, net y clar, á la modista de... *marras* que, si vol, li puch cantar las quaranta, ab as de trumfo, *La quedeja*, el *Marramau*, ó un' altra cansó de *moda*, donchs á mí m' es tot igual...

Que, si vol, una *Elegia* dedicaré als que fan frau; ó cantaré, ab *Cantarellas*, á n' els que viuhén robant... Que faré, si vol, un' *Oda* enaltint la llibertat ó unas *bersas* com la mostra pegant fort als clericals... Dedicaré un *vers ben lliure* als polítics... d' *allá dalt* que tant sols se preocupan de xerrá... xerrá... y cobrá... y de dir trenta mil pestes de la Solidaritat...

Y, *en fin*, com que soch amable y no la vull disgustar faré, sols per contentarla, lo que per ningú he fet may: un *Sonet* fet á la mida ab versos ben cisellats cantant... la *cansó enfadosa*, la *carta* de un restaurant, y hasta fins la palinodia

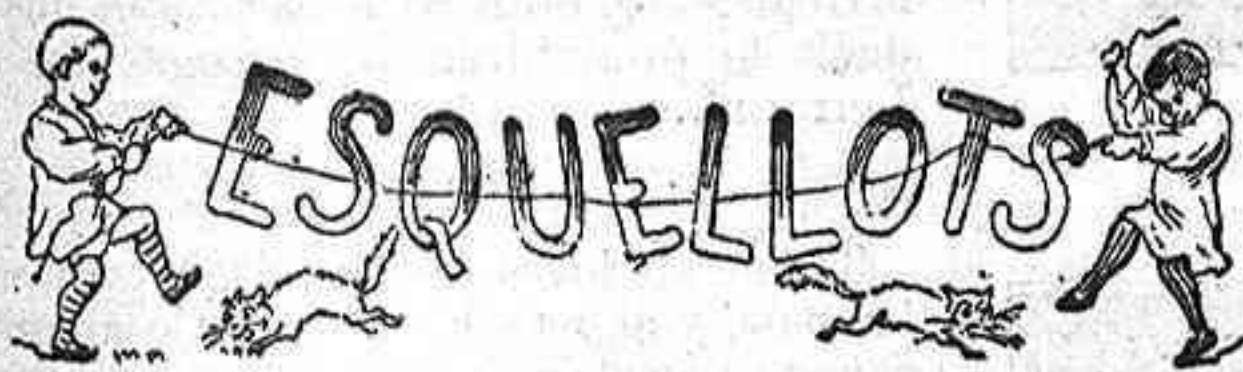
AL PARCH

Batalla infantil de flors, celebrada el passat diumenge.

¡que jo crech que ja es cantar!...
 Pro, per Deu, que no 'm demani
 may més, ni que fos pagant,
 un vers que tingui poesia
 y qu' estigui ben rimat
 endressat á alguna aymada,
 (com dirían certs aymants)
 porque per xó 's necessitan
 moltes ganas de cantar,
 ser poeta (no versayre),
 sapiguer versificar. .
 y lo que á mí més me falta:
 qu' es estar enamorat.

R. AREGALL

Ara diuhen que han trobat la verdadera pista del terrorisme. Setze personas detingudas... y tota una historia contada pel Sr. Ossorio, que ab intervenció del expicador *Memento*, donava diners á n'en Joan Rull, ex-anarquista, el qual s'havia compromés á descobrir els autors de cada nou atentat que s'efectués á Barcelona.

En Rull se repartía 'ls diners ab altres companys... Per qüestió d'aquests diners van barallarse, van anarse'n de la llengua, l'un va acusar al altre, y á un' hora donada, el Sr. Ossorio 'ls va fer detenir... y ja 'ls tenim al calabosso, y prestant declaracions, y celebrant careigs...

¿Que 'n sortirà de tot aixó? Faltats d'antecedents ens guardarem molt d'aventurar judicis de cap mena. Pero no podem excusarnos de reflexar l'efecte que 'l descobriment ha causat entre 'l públich.

* *

Per uns la noticia del arrest dels terroristas va caure com una bomba.

Pero per molts altres va caure com una cacerola plena de serraduras.

Y els desconfiats, al enterarse de la intervenció d'en *Memento* en l'intrínquis, arrufan el nas, al pensar en sa fértil inventiva pera combinar enredos teatrals. Y alguns suposan que alguna cosa s'havía de fer pera destruir l'efecte de la interpelació sobre l'estat de Barcelona, entaulada pels diputats solidaris, y pera guanyar la ventatja al *detective* Mister Arrow, contractat per la Junta

de Defensa pera buscar la pista dels atentats terroristas. S'explica perfectament l'estat de una gran part de la opinió: el número dels escamats á Barcelona es infinit.

* *

Per lo que á nosaltres toca, no volent pecar de lleugers, ens guardém tancadas ab pany y clau las nostras impresions que, després de tot, no tenen fonament sólit, per caréixer de datos positius.

L'Aleandru, mal ferit en l'Assamblea republicana, á manera de bálsem consolador, s'ha fet *honrar* ab una funció especial per la empresa del *Teatro de la Casa del Pueblo*.

El programa de la funció era apropiadíssim. El componían las sarsuelas (i sempre amich d'armar *sarsuelas*!) *El rey que rabió* y *El coco*.

¡El *coco*! Lo que era l'Aleandru y lo que ha deixat de ser, per desgracia seva. Y en quant á l'altra ¿no hauría sigut més oportú titularla *El EMPERADOR que rabió*?

¡Oh las nostras classes *pudientas*, y que 'n son de patriotas!

Aquí 'n va una proba.

Hi havia qui en la Exposició internacional de Bellas Arts feya arreplech de carnets d'abono entre 'ls concurrents que ja eran dintre, y sortint al carrer els repartía pera facilitar l'ingrés sense pagar á altrás personas.

Tant l'autor de la maniobra com els que facilitavan els carnets pera la defraudació, com els que per' entrar al local els utilisavan, tots anavan molt ben vestits... y fins alguns gastavan perfums.

¡Oh, las nostras classes *pudientas*!

Empenyo pera empedrar la carretera de Mataró ja hi es per part del Ajuntament; pero succeheix que pera comensar las obras s'ha de fer molt camí pels tortuosos viaranyes del espedienteig.

De tal manera que, per depressa que 's vagi, aquellas no podrán tenir principi fins á últims de setembre.

Ara no més faltaría coleccionar tots els renechs que etgegarán durant tot aquest temps els milers de carreters que per allí s'atascan, y enviarlos, com un delicat tribut d'admiració als sostenidors del regimen centralista.

¡Quína dutxa pera ferlos caure d'espallats!

El govern ha coronat el cúmul de obsequis tributats

al Sr. Sanllehy en el seu viatge á Tolosa, concedintli la gran creu de Isabel la Católica.

No 's dirá que aquesta creu haja sigut colocada sobre un calvari.

Sino més aviat, com adorno de un colossal ramellet de confitería.

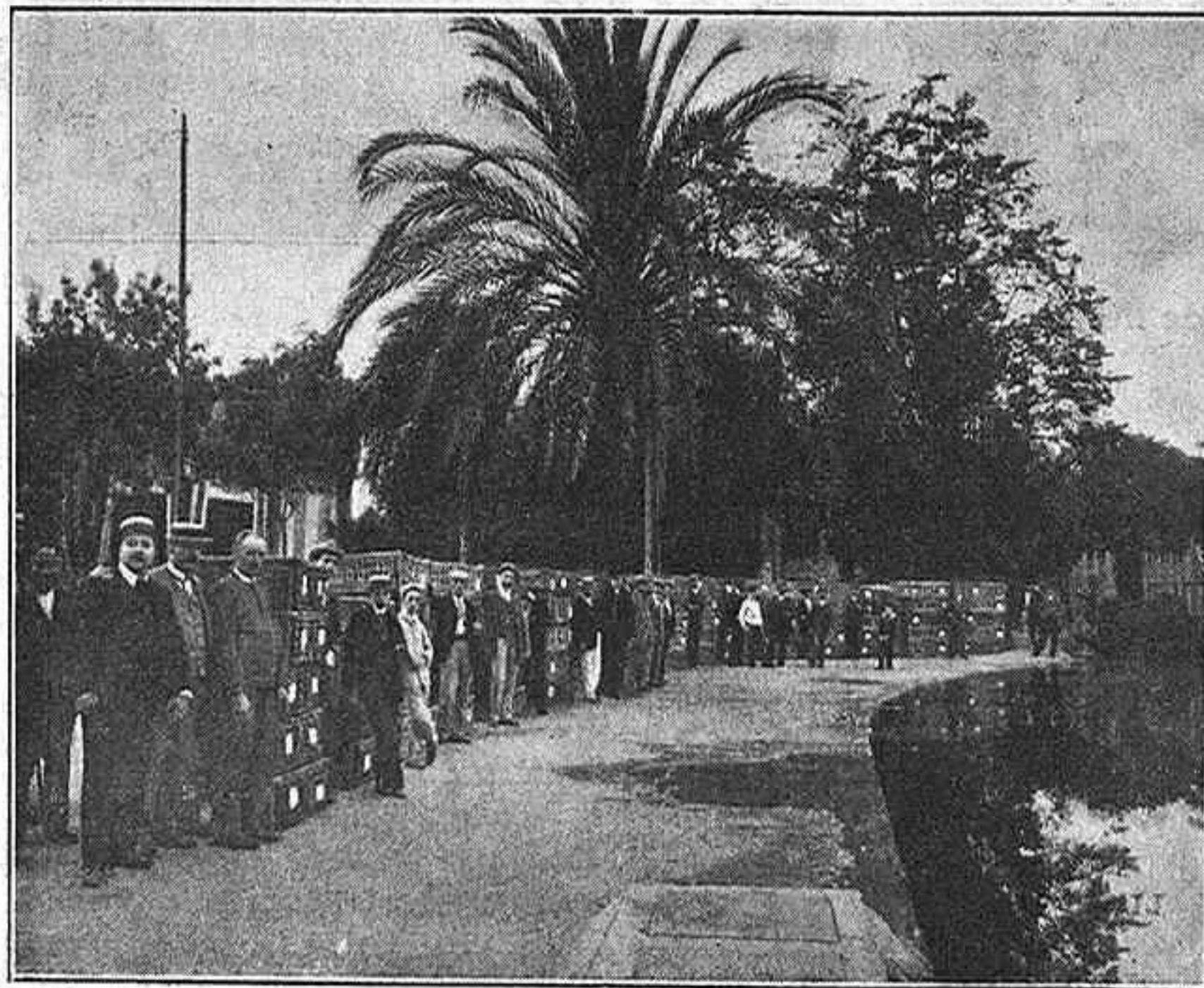
¡Quánts y quénts al veure la sort del nostre campetxá arcalde, plorarán d' enveja!

A Cardedeu no han volgut ser menos que á Rubí, Sant Cugat del Vallés y altres y altres pobles de Catalunya, y han organísat uns Jochs Florals.

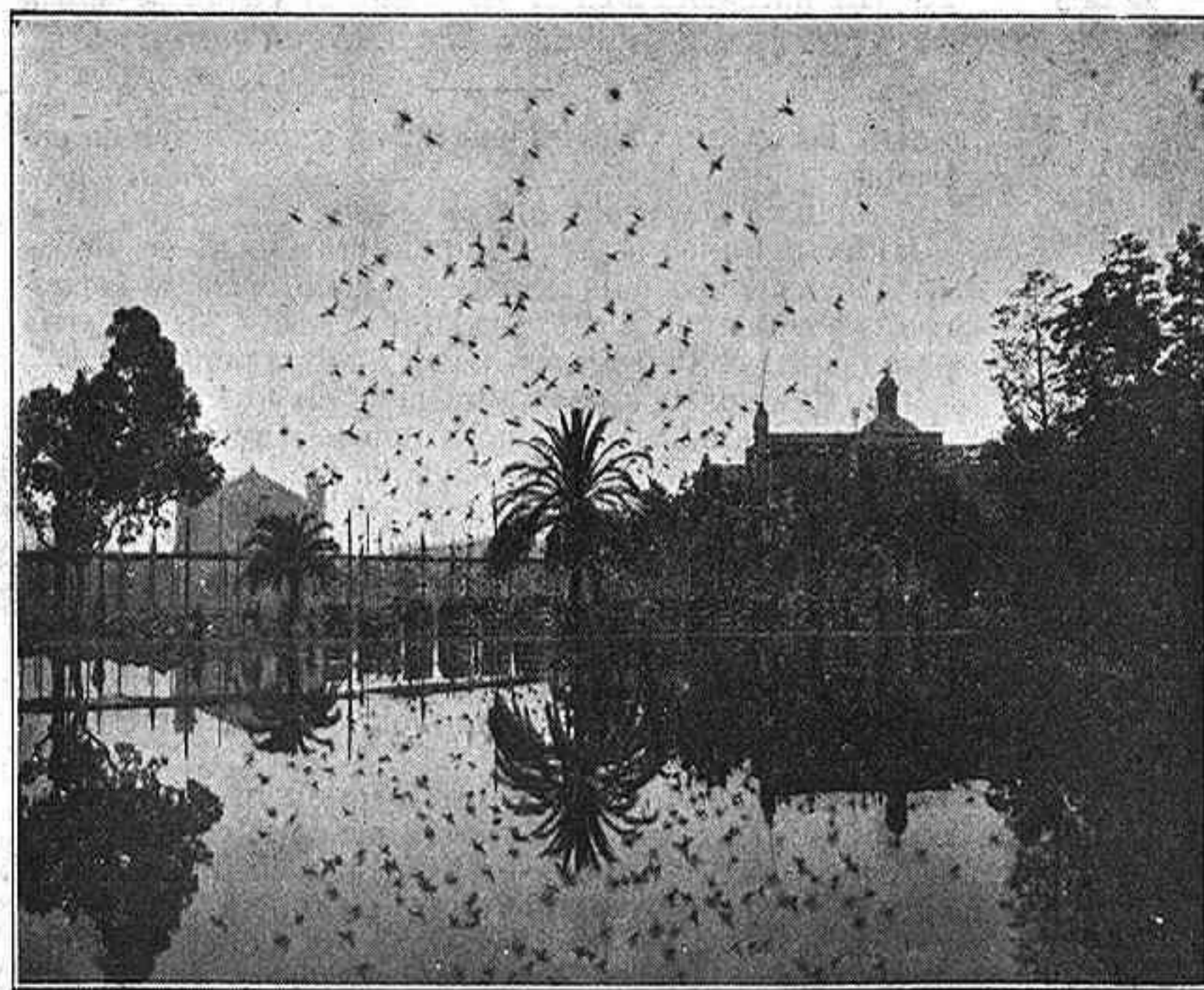
Pero s'ha de dir que á Cardedeu ho han fet millor qu' en molts altres punts, ja qu' en lloch d' oferir per premis joyas, objectes d' art, llibres y altres futesas per l' estil, ofereixen quantitats en diner, encare que bastant módicas.

GRAN AVIADA DE COLOMS

de la agrupació *Le Progrés*, de Liege, organísada per la *Colombófila* de Barcelona y verificada al Parch el dissapte darrer.

Preparant la aviada.

1850 coloms emprenen el vol.

(Insts. Rovira y Novella)

A la fi els bons poetes
sabrán de quín color son les peçetes
¡Un picament de mans en llahor de la famosa vila dels
borregos!

Y á propósit de D. Domingo Joan.

L' Ajuntament li ha concedit un mes de llicencia pera que pugá anar á Madrit á impulsar l' aprobació del projecte de reforma.

La curiositat m' apreta:
Al anarse'n á Madrit
¿portará la creu al pit
ó tancada á la maleta?

Fins els metjes se disposan á protestar contra 'ls plans del Osma establínt el monopoli dels sucres.

Per alló de que en lo successú no se'n podrán obrir novas fábricas lo qu' es ells no hi passen.

Un grave doctor m' ho deya l' altre día:

—¿En quín país del mon s' ha vist may que un govern pretengui suprimir la *diabetes sacarina*? ¡Una enfermetat pera nosaltres tan socorreguda! Aixó may. Si á tal s' atreueix en Maura, tots els de la facultat estém resolts á donarnos de baixa en la contribució. Ja ho pot posar á LA ESQUELLA.

Convocat per l' Associació de Lectura catalana, el diumenje tingué lloch el primer *Miting d' art*, basat en el següent tema: «Necessitat de orientar el poble catalá vers una corrent de cultura».

Hi prengueren part l' Eugeni Xammar, en Max-Bembo, en Manuel de Montoliu y en Diego Ruíz.

Vels'hi aquí una bona idea digna de arrelar en la conciencia del nostre poble. Substituhir per la ciencia reflexiva els apassionaments que solen ser la característica de aquesta classe d' actes, es fer obra civilisadora.

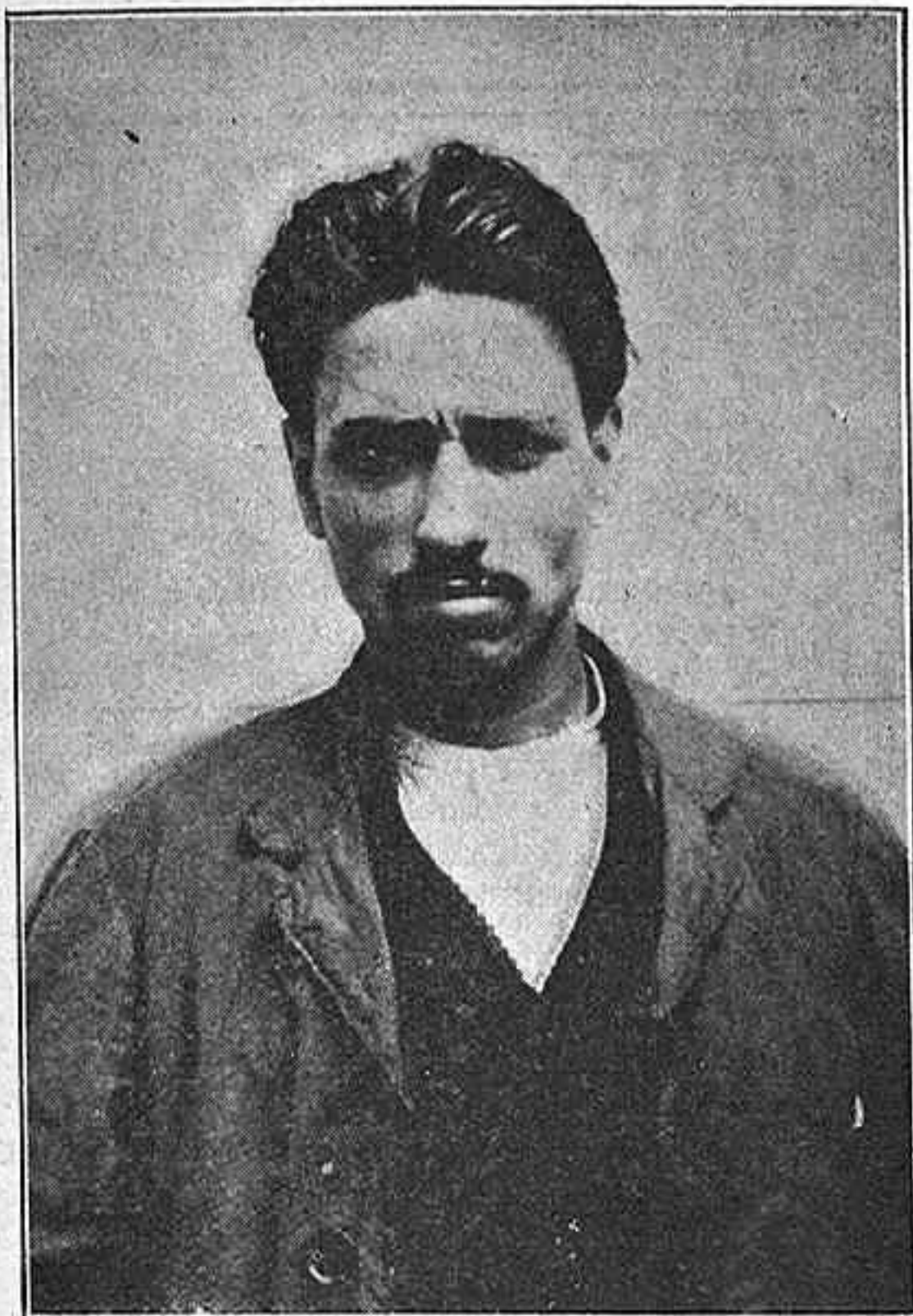
Ara no més falta que las classes populars s' acostumin á freqüentarlos. Si ho arriban á fer, quín só á carabassa buyda 'ls hi produhirán las arengas de 'n Lerroxx!..

Trenta sis joves de Madrit, tots intellectuals, y alguns d' ells ventatjosament coneguts en el camp de las lletras acaban de dirigir un manifest á la Joventut catalana, en el qual se declaran identificats ab l' esperit del actual moviment de Catalunya, considerantlo l' expressió més aguda y elevada de la voluntat nacional. «Esperábamos ansiosos — diuhen — una corriente que tratase de incorporar nos á la comunion de los pueblos cultos, y habiéndose iniciado en Cataluña queremos convertirla en alma de nuestra acción.»

La comissió de *Le Progrés*, que portá els coloms á Barcelona.

DEL DIA

JOAN RULL

actualment detingut, per suposárseli connexions ab els autors de las bombas.

Mes avall afegeixen: «La formación de un ideal colectivo es el postulado de toda vida nacional, y en Cataluña empieza á determinarse. Habeis sabido encontrar vuestra alma: os toca ahora derramarla en una expansión absolutamente necesaria para unos y otros, reintegrando á la Patria toda su personalidad. No renunciéis á las peculiaridades de vuestra tierra y carácter; ahondad por el contrario en ellas; acentuadlas para que en el choque fecundo con las de los otros pueblos ibéricos se vigorice vuestra conciencia y emerja en ellos la del propio ideal.

«Este será el suelo en que se asiente la joven España, síntesis futura que dará un hondo sentido á la educación nacional emancipándola de interesadas tutelas y que hará posible que todas las instituciones de la Patria, aún aquellas que se tienen por su más genuina representación, lleguen á adquirir el contenido espiritual de que hoy carecen.»

*
* *

Firman aquest notable document els següents senyors: Leopoldo Alas, Joaquín Alvarez Pastor, Miguel Alvarez Ródenas, Domingo Barnes, Francisco Bernis, catedràtic, Luís del Cacho, Fernando Cano, M. Cigés Aparicio, Eduardo L. Chavarri, Enrique Diez Canedo, Antonio Fernández, Alberto Giménez Fraud, Gustavo Giménez Fraud, Justo Gómez, Pedro González Blanco, Luís Gutiérrez, Ricardo León, Rafael Leyda, Gregorio Martínez Sierra, Manuel G. Morente, Martín Navarro, catedràtic, Federico Oliver, Federico de Oni, Francisco Orueta, Ricardo Orueta, Leopoldo Palacios, catedràtic, Marqués de Palomares, Matías Peñalva, Constancio B. de Quirós, Francisco L. Ribera, F. del Río Urruti, Valentín Sama, José María Sempere, Ramón María Terreiro, Carlos de Torres Beleña y Angel Vegue.

Catalunya pot estar satisfeta del concurs expontani de tan valiosos elements, fidels á la veu de la seva conciencia.

De bon principi hi havia duptes sobre si 'ns entendríam, y ara resulta que no tan sols ens entenen, sino que 'ns segueixen.

La *Gaceta dels xinos*, á penas el Sr. San José vá fer públich el *chantage* de Plasencia, vá assegurar que 'l Sr. Lerroux no havia estat may en aquella població.

Algúns días després copiava un article del actualment difunt *Intransigente*, titulat *Respondiendo á una infamia*, afirmant qu' en Lerroux havent rebut una carta de un señor de Plasencia, denunciantli 'ls horrors del caciquisme «fué donde le llamaban para convencerse por sus propios ojos de la verdad de las denuncias.»

¿Qué pensarém de la *Gaceta dels xinos*, que ab pochs días de diferencia se desmenteix á sí mateixa?

Ara desagravarán el ví dels drets de consums.

Pero 'l govern se compensa gravant altres articles no menos necessaris que 'l mam.

Y deixa als ajuntaments sense 'ls recursos que li proporcionavan els drets sobre 'l vi.

Entre 'ls impostos que s' augmentan s' hi contan els que pesan sobre 'l gas y la electricitat.

No 's pot negar que 'ls nostres governants tenen un talent esgarrifós. Estich segur que haurán fet el següent càlcul:

¿Para que sirven el gas y la electricidad sino para alumbrarse? Pues que se alumbren con vino. ¡Y patal!

Y está clar: ¿quín espanyol hi haurá que podentse alumbrar ab vi se 'n vaja al llit á las foscas?

Home, don Alacandro, hauría de pendre's la molestia de feros un favor.

Vosté que sobre ells hi exerceix jurisdicció, ¿vol tenir la bondat d' encarregar als honorables poetas de la kábi-la que no 'ns envihin més versos?

Perque es una trista cosa lo que temps há ens está succehint. Un *vate* ens remet una poesia perque la donguém á llum en las nostras columnas; nosaltres, sempre complacents, la guardém cuydadosament en cartera y 'l día que tenim espay pera dedicarlo á las concepcions poéticas la insertém. Pero llavoras ¡cataplúm! surt l' autor, tot enfurismat, protestant contra la publicació, y en termes que fan posar els péls de punta declara qu' ell ara es kabilenyo, que nosaltres som una colla de traydors y obscurantistas y que ab LA ESQUELLA no hi vol res.

Y com aixó ja 'ns ha succehit varias vegadas, la veritat, sentiríam que 'ns tornés á passar un altre cop.

Per lo tant, repetím la súplica: ¿ens farà l' ex-emperador la mercé de circular las corresponents ordres entre 'ls Homeros de la seva tribu?

¡Quína desgracia!

En vista, segurament, de lo bé que li anavan las cosas, *El Intransigente*, sucursal de la *Gaceta Oficial del Celeste Imperio* á Madrid ha deixat de sortir.

L' últim número publicat es el 98.

Vés, pels pochs que li faltavan, si no podían haverlo fet arribar fins al número cent!

Qu' es un número més rodó.

Y, segons els cassos, més revolucionari.

Llegeixo y comento.

Del senmanari de *los hermanos Ulled*:

«La jauría hambrienta, obedeciendo órdenes del amo, lanzóse pronta sobre la honorabilidad de Lerroux...»

¡Pobra jauría!... Poca cosa hi devía trobar que pelar...

*
* *

«...Y arrastrada por sus repugnantes instintos, llevó al seno de la Asamblea hechos y cosas que pertenecen á la vida privada...»

Ja 'm sembla sentir á n' en Bartrina cridar desde la tomba:

«Más que privada, ¡prohibida!»

*
* *

«...Que pertenecen á la vida privada, patrimonio siempre sagrado...»

¡Ay Señor!...

Cent quaranta mil franchs de l' Argentina... Plasencia... la mina *Matilde*,... la suscripció de Bilbao...»

¡Vés de qué 'n diuhen *patrimonio sagrado* aquests plagas de la parroquia!

Per cert que, lamentantse el propi senmanari de las cosas lletjas que á don Alacandro li *acumulan*, exclama trágicamente indignat:

«Nos repugna esta lucha...»

»Un día es el fallo de un tribunal de honor que reivin-

dica á Portas, ó un edicto de la *Gaceta* que le llama á declarar por una estafa de 50 pesetas...»

¡Alto aquí! Ens ha de permetre el paper lerrouxista una petita rectificació.

L'edicta de la *Gaceta* á que 's refereix—nosaltres hem tingut ocasió de véurel—no llama á declarar á don Alacandro per una estafa de 50 pesetas; el llama sí, á «rendir indagatoria en el sumario que se le sigue sobre estafa», pero sense especificar si la estafa es de 50 pessetas ó de 50 mil.

Y si vol més senyas, fins li dirém que l'edicta acaba ab aquestas edificants paraulas:

«Ruego á las Autoridades y agentes de la policia judicial procedan á la busca, captura y prisió del procesado, así como que conduzcan al mismo á la cárcel...»

La Historia no es la novela, caballers.

La Historia s' ha d' escriure ab tots els seus ets y uts.

¿Ho tindrán present un' altra vegada que 'n tornin á parlar?

Xascarrillo de postres:

Es un quartel.

El sargento á un recluta:—¿Sabs llegir y escriure?

El recluta:—Soch batxiller.

—Jo no pregunto si ets ó deixas de ser batxiller, sino si sabs llegir y escriure.

El recluta arronsa las espatllas y 'l sargento li clava dos días de arrest, afegint:

—Ara apendrás á declarar si sabs llegir y escriure.

* *

Declaro que hi trobat aquest xascarrillo en un periódich francés. Per lo tant el sargento y 'l recluta del quiento pertanyen al exércit de la nació vehina.

Ho faig present, no fos cas que volguessin aplicarme la ley de las jurisdiccions.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*Cór-ce-ga.*
- 2.ª MUDANSA.—*Manola—Manela—Manila.*
- 3.ª TARJETA.—*Lo mas perdut.*

NOTA D' ESTIU

—¿Saben qué vol dir aixó? Que la familia es á la torre, que jo no puch deixar l' oficina y que ja comenso á estar tip d' haverm' ho de fer tot.

- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Miravet.*
- 5.ª CONVERSA.—*Neus.*
- 6.ª GEROGLÍFICH.—*Per astucias un astut.*

TRENCA-CAPS

XARADA

La *Quarta-terça-segona*,
está total den Marsal
perque es un jove molt guapo
y crech, que tindrà algún ral.
Pero com qu' ella es molt pobra
y no va á la *terça-quinta*,
ell me li ha donat carbassa
y ara festeja á la Cinta;
perque diuhen que 'l seu pare,
prima-quarta, general,
y es guapa y treballadora
y te també un capital.

AMADEU NADAL

ANAGRAMA

Al poble *Tot* vaig anar
á veure á la Susana
y 'm vaig quedar parat
de tan *total* que estava.

A. CARARACH

TARJETA

S.^a F. ROSELL

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo títul de una molt aplaudida comedia castellana.

R. A. (a) PAU DE LAS CALSAS CURTAS

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0.—Opera.
- 1 0 2 4 5 8 8 0 6.—Los parayguas.
- 1 0 9 7 8 8 0 6.—Bestia (plural).
- 3 8 8 7 2 0 6.—Alguns ne gastan.
- 6 5 2 7 4 0.—En el mar.
- 1 0 6 7 0.—Carrer de Barcelona.
- 1 2 0 6.—Part del cos.
- 2 3 6.—Estranger.
- 1 7.—Consonant.
- 8.—Vocal.

MUSCLUS

CONVERSA

- ¿Vols venir Antón á Palamós?
—¿A Palamós? caramba,.. y que hi vas á fer.
—Res, no més vaig á veure 'l meu germá y torno.
—¡Ah! l' Andreuhet?
—No, el que tú has dit.

A. CARARACH

GEROGLÍFICH

```

: : +
      I
    D A R
  I I I I I
      +
    I I O
    
```

MOKA SOKA Y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mátj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Novedad

CLAUDINA SOLA

RETIRO SENTIMENTAL

Novela de **COLETTE WILLY**

VERSIÓN CASTELLANA DE

Luis Ruiz Contreras

Un tomo en 8.º, Ptas. 3'50

Planos
de
Barcelona

Ptas. 1

NOVA EDICIÓ

EL MISTIC

PER

SANTIAGO RUSIÑOL

Ptas. 1

Obra nueva

COPIADOS

DEL

NATURAL

POR

CUADROS

DE MISERIA

JOSÉ NAKENS

Ptas. 3

JOSEPH BURGAS

FRUYT D' AMOR

Un tomo en octau, Ptas. 2

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López; Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet ademés un ral pers certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

IMPACIENCIA

— ¡Pobre xicot!... No s' atreveix á declarar-se'm. Crech que fet y fet, lo millor será... que m' hi declari jo.